

Kaupunkitilalautakunnan alaisen toiminnan talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027-2029 / TeA

VD/5605/02.01.00.00/2025

TeA/JH

1. Yleinen taloudellinen tilanne

Suomen talouskasvu on jatkunut heikkona. Talous supistui 0,1 % vuonna 2024. Talouden ennustetaan kasvavan 1,3 % tänä vuonna, mutta ennusteet ovat osoittautuneet useampana vuonna liian optimistisiksi. Korkea korkotaso on vähentänyt investointeja, asuntojen kysyntää ja leikannut yksityistä kulutusta. Myös lomautukset ja kasvanut työttömyys vaikuttavat kuluttajien luottamukseen ja kotimaiseen kysyntään. Niin inflaatio kuin korkotasokin ovat laskeneet, mutta jos tullit jäävät korkealle tasolle ja niihin vastataan vastatulleilla, on riskinä talouskehityksen jääminen ennusteesta. EKP:n ennusteen mukaan euroalueen talous kasvaisi kuitenkin 0,9 % tänä vuonna ja 1,2 % ensi vuonna. Euroalueen inflaation ennustetaan olevan 2,1 % vuonna 2025 ja 1,9 % vuonna 2026. 3kk euriborin ennustetaan pysyttelevän nykytasolla tai laskevan hieman.

Erityisesti asuntorakentaminen on ollut kuluttajien heikon kysynnän vuoksi lähes pysähdyksissä. Suomen investointien ennakoidaan kuitenkin kehittyvän positiivisesti lähivuosina vähintään energiasiirtymän ja puolustuksen osalta. Tilastokeskuksen tilastossa työttömiä oli vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä noin 38 000 enemmän kuin vastaavana aikana vuonna 2024. Työttömyysasteeksi ennustetaan 8,8 % tälle vuodelle. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaiseman työmarkkinaennusteen mukaan työllisten määrä laskee vielä vuonna 2025, mutta kääntyy sitten nousuun. Pitkäaikaistyöttömien määrän ennustetaan nousevan vielä vuonna 2026.

Kuntakentässä vallitsee merkittävä tulojen ja menojen epätasapaino, joka edellyttää talouden tasapainottamistoimenpiteiden jatkamista. Hyvinvointialueuudistuksen myötä kuntien tehtäväkenttä supistui jättäen kunnille aiempaa vähemmän mahdollisuuksia menosopeutukseen, mikä nostaa painetta veronkorotuksille. Suurissa ja kasvavissa kunnissa on runsaasti investointitarpeita, kun taas pienenevien lapsi-ikäluokkien kunnissa haasteena on sopeuttaa toimintaa vastaamaan vähenevää palvelutarvetta. Työvoiman saatavuusongelmat, kaupungistuminen ja syntyvyyden pieneneminen edellyttävät uusia palveluiden järjestämistapoja niin kunnissa kuin valtakunnallisestikin.

Kuntien toiminnan ja investointien rahavirta oli noin 0,5 mrd. euroa negatiivinen vuonna 2024. Tälle vuodelle kuntakentän rahavirran arvioidaan olevan 1,6 mrd. euroa negatiivinen. Talouspaineita lisäävät muun muassa kevään 2025 palkkaratkaisu, palveluverkon sopeutusaineet, kasvaneet rahoitusvastuut työttömyydenhoidossa, kasvukeskusten investointipaineet ja sote-kiinteistöjen lain mukaisen vuokra-ajan päättymisen. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,3 prosenttia vuodessa vuosina 2026–2029. Kuntien suurimman kuluerän muodostavat henkilöstökustannukset. Kuntatyönantajien henkilöstösäästökyselyn mukaan kunnat ja kuntayhtymät pyrkivät sopeuttamaan kuluvana vuonna henkilöstömenojaan.

Kuntien tulokehitys on vaimeaa johtuen erityisesti yhteisöveron matalasta tuotosta, mutta myös työttömyyden vähentämisestä kunnallisverosta. Valtionosuuksiin on tehty useita leikkauksia mm. OKM:n osalta sekä liikuntapaikkarakentamiseen ja kulttuuritiloihin. Kuntien peruspalveluiden valtionosuus puolestaan kasvaa johtuen mm. asukasluvun ja muiden laskentatekijöiden muutoksista ja indeksikorotuksen tarkistuksesta. Sote-kiinteistöjen vuokrasopimusten mahdollinen päättymisen

vuodesta 2026 alkaen vähentää kuntien vuokratuloja ja tiloja voi jäädä tyhjiilleen. Tämän vuoksi sote-uudistuksen omaisuusjärjestelyistä aiheutuviin kustannuksiin kohdennetaan 150 milj. euroa valtion korvauksia vuosille 2027–2029. Korvauksesta huolimatta kunnille uhkaa jäädä merkittäviä menoja.

2. Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027–2029

Taloussuunnitelman 2026–2029 keskeisenä lähtökohtana on valmisteilla oleva kaupungin strategia 2026–2029, kaupungin menojen ja tulojen rakennetarkastelu sekä valtuustososopimus, jossa sitoudutaan kaupungin talouden tasapainottamiseen valtuustokauden aikana.

Taantuma on vaikuttanut Vantaan talouteen hyvin voimakkaasti. Asuntorakentamisen seisahtuminen on nostanut rakentamisalan työttömyyttä ja heikko ostovoiman kehitys palvelusektorin työttömyyttä. Lentokenttäalue kärsii Venäjän ylilentokiellon vaikutuksista. Vantaan työttömyysluvut ovat uusissa ennätyslukemissa ja pitkäaikaistyöttömien määrä on jäämässä huomattavasti koronaa edeltävää aikaa korkeammalle tasolle. Työttömyyden kasvun ja yritysten heikon tulokunnon takia Vantaan verotulokehitys on ollut erittäin heikolla tasolla. Toteutuessaan paremmat suhdannenäkymät parantavat Vantaan tilannetta, mutta viiveellä. Vuoden 2025 väestönkasvuksi ennakoidaan voimassa olevassa väestöennusteessa yli 4 600 henkeä eli 1,8 prosenttia. Vantaan väestönkasvu on alkuvuoden 2025 aikana kuitenkin hidastunut selvästi.

Kaupunginhallituksen kehyspäättöksen (KH 2.6.2025) jälkeen on noussut esille seuraavat määrärahamuutostarpeet: rakentamislain muutokseen liittyvän Ryhti-hankkeen päättymisen, vuoden 2026 luontofoorumin järjestämisen, kolme määräaikaista uutta vakanssia, uudet vuokrakohteet sekä keittiövuokratuottojen kasvu. Tonttikysyntä on yhä jatkuvan asuntomarkkinoiden huonon tilanteen vuoksi vähäistä, mikä luo epävarmuutta maanmyyntivoittoihin. Vuokratuloihin tuo epävarmuutta mahdollisuus myydä vuokratut kiinteistöt.

Talousarviossa 2026 toimialan tuloiksi on asetettu 319 milj. euroa ja menoiksi 289,4 milj. euroa, jättäen toimintakatteeksi 29,7 milj. euroa. Kaupungin talouden tasapainottamisohjelmassa kaupunkiympäristön toimialalle asetettiin talousarviokehityksessä 8 miljoonan euron sopeuttamistavoite vuodelle 2026 ja 10 miljoonan euron tavoite vuosille 2027 ja 2028. Toimialan talousarvioesityksessä on huomioitu tavoitteen edellyttämät sopeutustoimet ja niiden eurovaikutukset.

Palkkaratkaisun yleiskorotukset ja paikallisesti sovittavien erien määrärahavaraukset ovat kehysvaiheessa keskitetty kaupunkistrategian ja johdon toimialalle.

Toimialan ja palvelualueiden toiminnankuvauksissa on yksityiskohtaisemmin selvitetty mm. keskeisiä tavoitteita, strategian pohjana olevia toimintaympäristön muutoksia, palvelustrategiaa ja -tuotantoa sekä muita taloussuunnitteluun ja toimintaan vaikuttavia tekijöitä.

3. Sitovat tavoitteet ja toimialan tulokortti

Valtuustokauden strategiaa toteutetaan vuosittain valtuustotasosten sitovien tavoitteiden sekä toimialojen tavoitteiden ja tulokorttien kautta. Sitovat tavoitteet ovat valtuustossa hyväksyttäviä toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita, jotka edistävät valtuustokauden strategisten päämäärien toteutumista. Ehdotukset vuoden 2026 toimialan tulokortiksi ja sitoviksi tavoitteiksi esitetään talousarvion 2026 yhteydessä kaupunginvaltuustolle. Lautakunnalle hyväksyttäväksi esitetään toimialan tulokortti, joka perustuu kaupunkitasosten sitovien tavoitteiden ehdotukseen.

4. Henkilöstösuunnitelma 2026–2029

Toimialan henkilöstösuunnitelma on osa strategisen suunnittelun kokonaisuutta. Toimialan tavoitteena on toteuttaa Vantaan kaupungin strategiaa käytännön tasolla ennakoimalla, suunnittelemalla ja toimeenpanemalla muutokset resurssiviisaasti ja tehokkaasti. Ennakoivan suunnittelun myötä avautuvien vakanssien toimenkuva voidaan muokata toimialan tarpeita palvelevaksi. Kaupungin kasvaessa myös kaupungin henkilöstömäärä kasvaa. Uusien vakanssien perustamisessa pyritään kuitenkin harkittuihin ja maltillisiin lisäyksiin. Vuodelle 2026 on tarve kahdeksalle uudelle vakanssille. Talousarvio 2026 pitää sisällään määrärahat vakinaiselle sekä tiedossa olevalle määräaikaikaiselle henkilöstölle.

5. Investoinnit

Kehyksessä kaupungin suunniteltu bruttoinvestointitaso vuodelle 2026 oli 356,3 milj. euroa ja netto 312,8 milj. euroa. Kaupunkitilalautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat seuraavat talousarvion investointiasiat: toimitilarakentaminen, julkinen käyttöomaisuus, kiinteä omaisuus sekä kaupunkiympäristön toimialan irtain omaisuus. Investointien talousarvio vuodelle 2026 on kehyksen mukainen julkisen käyttöomaisuuden osalta sisältäen ratikan. Toimitilainvestointien taloussuunnitelmavuosien määrärahoja on siirretty vuosien välillä kehyksen jälkeen. Kiinteän omaisuuden määrärahoja on korotettu 10,4 milj. euroa kehykseen nähden ja irtaimen omaisuuden määrärahoja 0,1 milj. euroa.

Kaupunkitilalautakunta 17.9.2025 § 5

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) tehdä liitteen 1 mukainen taloussuunnitelmaesitys 2026–2029 käyttötalouden osalta,
- b) tehdä liitteiden 2 ja 3 mukainen taloussuunnitelmaesitys 2026–2029 investointien osalta,
- c) tehdä liitteen 1 mukainen esitys vuoden 2026 kaupunkiympäristön toimialan tulokortiksi ja sitoviksi tavoitteiksi kaupunkitilalautakunnan osalta, ja
- d) merkitä tiedoksi liitteen 4 mukainen henkilöstösuunnitelma 2026–2029

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana **kaupunkitilalautakunnan varapuheenjohtaja Topi Liutu** esitti kaupunkitilalautakunnan jäsenten Pasi Hakalan ja Marja Uistolan kannattamana asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat varapuheenjohtaja Liutun palautusesitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 6 jaa-ääntä (Haapalainen T, Hynninen, Ingervo, Luukkanen, Piitulainen, Toivonen) ja 9 ei-ääntä (Haapalainen R, Hakala, Karhu, Liutu, Pajunen, Puikkonen, Uistola, Viilo, Vähäkangas). Puheenjohtaja totesi palautusesityksen tulleen hyväksytyksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia uudelleen valmisteltavaksi.

Liitteet:

- Liite 1: Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027–2029, kaupunkitilalautakunnan alainen toiminta
- Liite 2: Toimitilainvestoinnit 2026–2035
- Liite 3: Kunnallistekniikan investoinnit 2026–2029
- Liite 4: Kaupunkiympäristön henkilöstösuunnitelma 2026–2029

Täytäntöönpano: Talousohjaus

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti, puh. 043 826 8687,
([etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi))